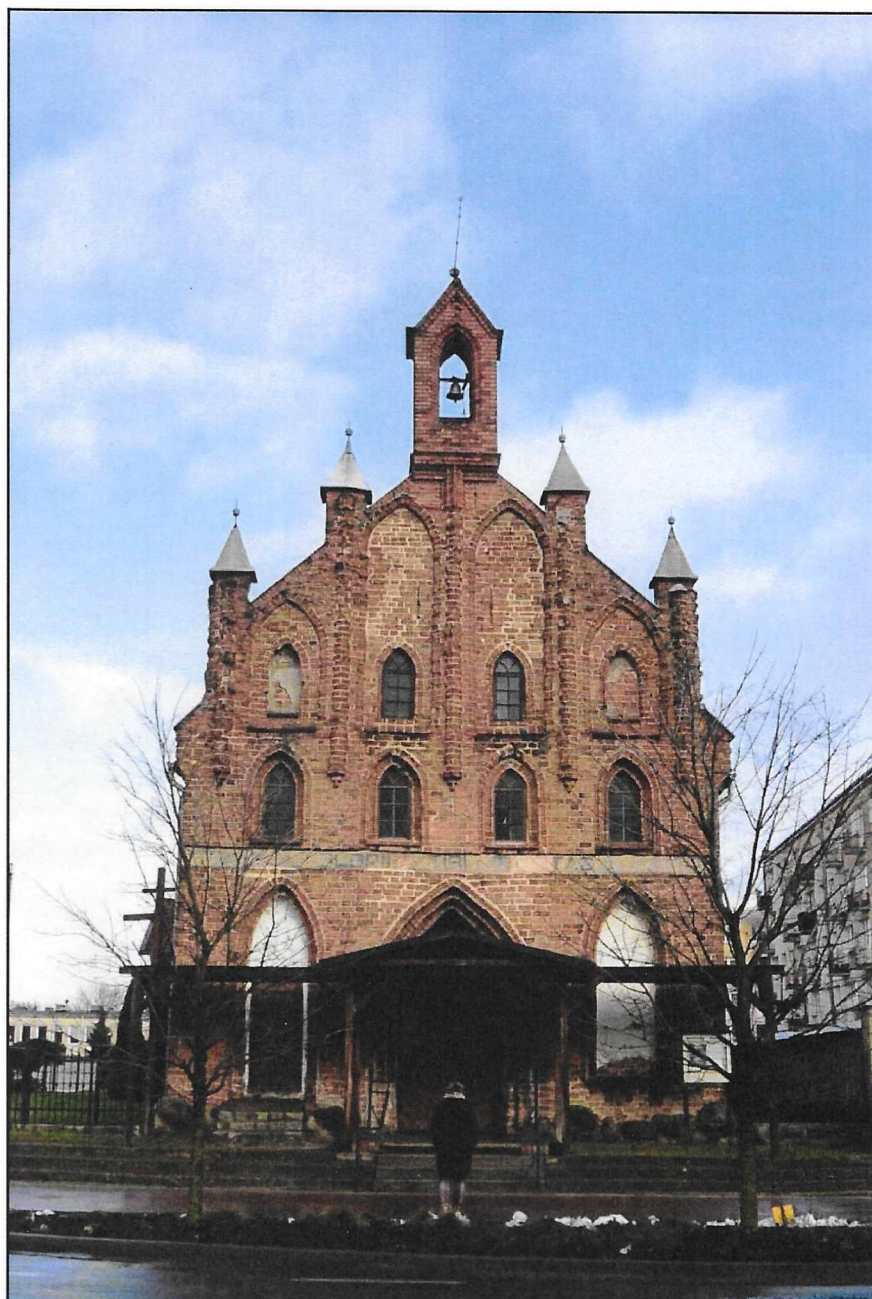

Tytuł opracowania		
	ZAŁĄCZNIKI DO PROJEKTU ARCHITEKTONICZNO BUDOWLANEGO KONSERWACJI LICA ŚCIAN ŚCIAN CERKWI p.w. ŚWIĘTEJ TRÓJCY w BRANIEWIE	3
Nazwa i adres obiektu budowlanego		
Cerkiew Parafii greckokatolickiej p.w. Świętej Trójcy w Braniewie wpisanej do rejestru zabytków województwa warmińsko - mazurskiego pod nr 41 B, Decyzją WKZ Olsztyn z dnia 14.12.1957 r. nowy nr A-427		
Kategoria obiektu budowlanego		
Kategoria X		
Nazwa opracowania		
PROJEKT ARCHITEKTONICZNO BUDOWLANO KONSERWACJA LICA ŚCIAN CERKWI p.w. ŚWIĘTEJ TRÓJCY w BRANIEWIE wpisanego do rejestru zabytków województwa warmińsko – mazurskiego pod nr 41 B, Decyzją WKZ Olsztyn z dnia 14.12.1957 r. nowy nr A-427		
Nazwa i adres inwestora		
Parafia greckokatolicka p.w. Świętej Trójcy w Braniewie 14-500 Braniewo ul. Moniuszki 14 B/3		

ZAŁĄCZNIKI	
SPIS TREŚCI	
INFORMACJA DO PLANU BIOZ	1
PLAN BIOZ	2-3
DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA	4-9
DECYZJA W-MWKZ z DNIA 3.03.2023 r.	10-12
ORZECZENIE STANU ZACHOWANIA LICA ŚCIAN CEGLANYCH CERKWI p.w. ŚWIĘTEJ TRÓJCY W BRANIEWIE	15-63
OŚWIADCZENIE PROJEKTANTA DOT. MOŻLIWOŚCI PODŁĄCZENIA OBIEKTU BUDOWLANEGO DO ISTNIEJĄCEJ SIECI CIEPŁOWNICZEJ	64

NAZWA OPRACOWANIA:

INFORMACJA

**DO PLANU BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA
PRAC KONSERWATORSKICH PRZY LICU ŚCIAN CERKWI
p.w. ŚWIĘTEJ TRÓJCY W BRANIEWIE**

INWESTOR:

Parafia Grekokatolicka p.w. Świętej Trójcy w Braniewie
14-500 Braniewo ul. Moniuszki 14/3

ADRES OBIEKTU BUDOWLANEGO: 14-500 Braniewo ul. Kościuszki 11

Identyfikator działki ewidencyjnej
280201_1.0003AR_2.70

PROJEKTANT:

techn. bud. Jarosław Graban
nr umpr. 1319/EI/88
82-200 Malbork
ul. Sienkiewicza 44/3

AUTOR INFORMACJI:

techn. bud. Jarosław Graban
nr umpr. 1319/EI/88
82-200 Malbork
ul. Sienkiewicza 44/3

DATA:

maj 2024 r.

JAROSŁAW GRABAN
TECHNIK BUDOWNICTWA
upr. bud. nr 1319/EI/88

INFORMACJA

DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

Przedmiot i cel opracowania

Przedmiotem opracowania jest informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia ze względu na specyfikę projektowanych prac konserwatorskich, stwarzających podczas ich realizacji zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

Informacja służy do opracowania przed rozpoczęciem prac konserwatorskich planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, uwzględniającego specyfikę robót i warunki ich prowadzenia.

Zakres opracowania informacji:

Informacja dotyczy robót budowlanych związanych z realizacją inwestycji pt. „konserwacja lica ścian cerkwi p.w. Świętej Trójcy w Braniewie”.

Podstawa opracowania

- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r.- Prawo budowlane (Dz.U.2021 poz. 2351 z późn. zm)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz.U.2003.120.1126 z dnia 2003.07.10);
- niniejsze orzeczenie z elementami projektu budowlanego.

Zakres robót oraz kolejność ich realizacji

- przygotowanie terenu i budynku pod prace konserwatorskie;

Wykaz istniejących obiektów budowlanych

Działka w strefie mieszkalno usługowej miasta Braniewo.

Budynek wolnostojący. Działka ogrodzona. Na działce brak elementów zieleni wysokiej. Od południa i zachodu działka przylega do ulic miejskich. Najbliższy budynek, m od kościoła.

Elementy zagospodarowania terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi

Działka ogrodzona, z dostępem z drogi publicznej.

Ze względu na lokalizację działki, charakter robót, ich organizację i miejsce prowadzenia, istotne zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi (zarówno dla pracowników jak i przechodniów) stwarzają:

- prace przy lokalnych drogach i chodnikach

Prowadzenie i wykonywanie tych prac może stwarzać zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi na całym terenie objętym pracami konserwatorskimi i przez cały czas ich prowadzenia.

Przewidywane zagrożenia występujące podczas realizacji robót budowlanych

W „Planie BiOZ” należy uwzględnić specyfikę prac konserwatorskich występujących przy realizacji projektowanego zamierzenia, których charakter, organizacja i miejsce prowadzenia stwarzają szczególnie wysokie ryzyko powstania zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

Wyszczególnienie prac konserwatorskich stwarzających szczególne zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi:

- Usuwanie spoin cementowych
- Prace murowe

Charakter wymienionych prac:

- Prace konserwatorskie
- Prace na wysokości
- Prace w obiekcie użytkowanym
- Prace przy ruchu pieszym i kołowym

Prowadzenie i wykonywanie powyższych prac może stwarzać zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi na całym terenie objętym pracami konserwatorskimi i przez cały czas ich prowadzenia:

- Ryzyko upadku z wysokości ponad 5,0 m,
- Ryzyko zatrucia środkami chemicznymi,

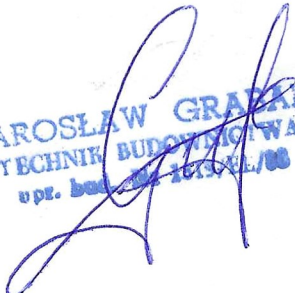
Projekt organizacji robót winien przewidywać wydzielenie i oznakowanie miejsca prowadzenia robót, stosownie do rodzaj zagrożenia oraz bezpośredni nadzór nad pracami szczególnie niebezpiecznymi przez wyznaczone w tym celu osoby.

Sposób prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych
--

Pracownicy biorący udział w parach konserwatorskich powinni być przeszkoleni w ramach okresowych szkoleń BHP, zgodnie z przepisami szczegółowymi. Ponadto, bezpośrednio przed przystąpieniem do realizacji robót związanych z przedmiotową inwestycją należy przeprowadzić indywidualny instruktaż polegający na:

- określeniu sposobu bezpiecznego wykonywania prac opisanych w punkcie 3.
- szczegółowym poinformowaniu pracowników o występujących zagrożeniach podczas realizacji robót zgodnie z punktem 7.
- przedstawieniu metod postępowania w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia.

Pracodawca jest zobowiązany stosować niezbędne środki profilaktyczne, zmniejszające ryzyko wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

JAROSŁAW GRACZYK
TECHNIK BUDOWNICTWA
opr. bud. 101942/00

POZWOLENIE WKZ

Na podstawie art. 36 ust. 1 pkt. 1, art. 89 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2022 poz. 840), 12 § Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz.U. z 2021 r., poz. 81), w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2022 r., poz. 2000),

po rozpatrzeniu wniosku: Parafii Greckokatolickiej p.w. Świętej Trójcy w Braniewie
z dnia: 23.02.2023 r. wpływ: 23.02.2023 r.

w sprawie: udzielenia pozwolenia na prace przy obiekcie zabytkowym: Kościół (ob. cerkiew) p.w. Świętej Trójcy, ul. Kościuszki 11 w Braniewie, działka nr 70, KW El1B/00006176/6 wpisany do rejestru zabytków decyzją warmińsko – mazurskiego konserwatora zabytków z dnia 14 grudnia 1957 1958 nr rej. A-427, polegające na remoncie elewacji budowli

po zapoznaniu się z treścią wniosku i załączników:

1. „Stan zachowania ścian cerkwi p.w. Świętej Trójcy w Braniewie. Technologia prac konserwatorskich. Cerkiew Parafii Greckokatolickiej p.w. Świętej Trójcy w Braniewie, 14-500 Braniewo, ul. Kościuszki 11, działka nr 70” aut. mgr szt. Ewa Pytek, styczeń 2023,

WARMIŃSKO – MAZURSKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW

orzeka

udzielić pozwolenia na prace konserwatorskie w kościele (ob. cerkwi) p.w. Świętej Trójcy w Braniewie, ul. Kościuszki 11, działka nr 70 , polegające na remoncie elewacji świątyni - zgodnie z w/w technologią prac konserwatorskich,

Termin ważności pozwolenia: 31 grudnia 2027 roku

Warunki pozwolenia:

Wojewódzki Konserwator Zabytków zobowiązuje wnioskodawcę do:

1. powierzenia obowiązku kierowania pracami konserwatorskimi, robotami budowlanymi i wykonywania nadzoru inwestorskiego osobom spełniającym wymagania, o których mowa w art. 37 a i c w/w ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
2. przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia robót budowlanych imienia, nazwiska i adresu w/w osób,
b) dokumentów potwierdzających spełnianie przez te osoby wymagań, o których mowa w art. 37 a i c ustawy,
c) oświadczenia osób o przyjęciu obowiązku kierowania robotami budowlanymi, pracami konserwatorskimi albo wykonywania nadzoru inwestorskiego;
3. niezwłocznego zawiadomienia o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia prac,
4. zawiadomienia o terminie zakończenia prac i odbioru z udziałem WKZ,

UZASADNIENIE

Kościół (ob. cerkiew) p.w. Świętej Trójcy, ul. Kościuszki 11 w Braniewie, działka nr 70, KW El1B/00006176/6 jest wpisany do rejestru zabytków decyzją warmińsko – mazurskiego konserwatora zabytków z dnia 14 grudnia 1957 1958 nr rej. A-427. Z tego powodu na mocy art. 36 ust. 1 pkt. 1 w/w ustawy, prowadzenie robót budowlanych i prac konserwatorskich przy zabytku wymaga pozwolenia w formie decyzji administracyjnej

Zgodnie z treścią art. 91 ust. 4 pkt. w/w ustawy, do zadań wykonywanych przez wojewódzkiego konserwatora zabytków należy w szczególności wydawanie, zgodnie z właściwością, decyzji, postanowień i zaświadczeń w sprawach określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych. W związku z powyższym, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji służy stronom, na podstawie art. 127 kpa, odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które należy złożyć za pośrednictwem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Olsztynie terminie 14 dni od daty doręczenia, zgodnie z art. 129 kpa.

Zgodnie z art. 130 §4 kpa decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, gdy jest zgodna z żądaniem wszystkich stron.

Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Działania wykonywane na podstawie przedmiotowego pozwolenia mogą zostać wstrzymane w razie stwierdzenia wykonywania ich w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2142), za wydanie niniejszego pozwolenia pobrano opłatę skarbową wys. 82 zł.

Otrzymuje:

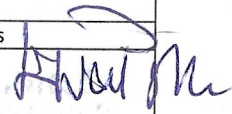
1. wnioskodawca

Do wiadomości:

2. a/a

KIEROWNIK DELEGATURY
z up. Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

mgr Sławomir J. Mioduszeński

Tytuł opracowania					
STAN ZACHOWANIA ŚCIAN CERKWI p.w. ŚWIĘTEJ TRÓJCY W BRANIEWIE					Egz. nr 1
Problematyka opracowania					
TECHNOLOGIA PRAC KONSERWATORSKICH					
Nazwa i adres obiektu zabytkowego					
Cerkiew Parafii greckokatolickiej p.w. Świętej Trójcy w Braniewie, 14-500 Braniewo ul. Kościuszki 11, Działka nr 70					
Numer obiektu w rejestrze zabytków Województwa Warmińsko - Mazurskiego					
A 427					
Nazwa i adres inwestora					
Parafia greckokatolicka p.w. Świętej Trójcy w Braniewie 14-500 Braniewo ul. Moniuszki 14/3					
Osoby uczestniczące w procesie projektowym					
Imię i nazwisko	Zakres oprac. Proj.	Specjalność uprawnienia	Nr uprawnień	data	podpis
mgr szt. Ewa Pytel	Problematyka konserwatorska	Dyplomowany konserwator zabytków w specjalności konserwacji rzeźby detalu architektonicznego	Dyplom UMK nr 1310	styczeń.2023	

Spis treści:		
SPIS TREŚCI		
1.	Ogólna charakterystyka obiektu	3
2.	Opis budynku	3
2.1.	Elewacja zachodnia	5
2.2.	Elewacja północna	5
2.3.	Elewacja wschodnia	5
2.4.	Elewacja południowa	5
3.	Stan zachowania i przyczyna zniszczeń	6
4.	Wnioski	7
5.	Zakres prac	8
5.1.	Proponowany tok postępowania konserwatorskiego	8
5.2.	Konserwacja ścian	8
6.	Dokumentacja fotograficzna	10
7.	Dokumentacja rysunkowa	13
8.	Uprawnienia autorki opracowania	20
9.	Doświadczenie zawodowe	21

1.	Ogólna charakterystyka obiektu
-----------	---------------------------------------

Kościół położony jest w obrębie Nowego Miasta powstałym w 1342 roku na prawym brzegu Pasłęki. Nowe Miasto miało charakter typowo rzemieślniczo – rolniczej osady. Oba miasta – Stare i Nowe połączyły się administracyjnie dopiero w 1772. Wojny szwedzkie przyniosły duże straty gospodarcze.

Rok 1945 uległo zniszczeniu przez wkraczającą Armię Czerwoną w 85 %.

Początkowo w miejscu obecnego kościoła znajdowały się kaplice, które były niszczone przez wojny.

Pierwsza kaplica została wzniesiona w 1437 roku. Mieszkający przy kaplicy ksiądz odprawiał nabożeństwa tylko w dni powszednie. Zgodnie z umową parafialną w niedzielę nabożeństwa nie były odprawiane, Kaplica została zniszczona w 1455 w wyniku pożaru wzniesionego na Nowym Mieście przez Krzyżaków na rozkaz Henryka Reussa- komtura Elbląskiego.

Kaplicę odbudowano w 1584 roku i rok później Marcin Kromer konsekrował ją.

Przebudowana gruntownie po zniszczeniu w 1678r. W 1681 r. powstał kościół w obecnym kształcie i wielkości.

W okresie 1681-86 dobudowano kruchtę i zakrystię. Zakrystię usytuowano od strony wschodniej, zaś kruchtę przy ścianie północnej. Obecnie kruchta pełni rolę zaplecza gospodarczego.

Pracami kierował Urban Alschut; poświęcenie nastąpiło w 1702 r.

Wielokrotnie remontowany - 1860, 1896, 1899 i 1936.

W 1937 r. kościół podniesiono do rangi kościoła parafialnego dla nowo powstałej parafii p.w. Św. Trójcy.

W tym czasie założono w kościele ogrzewanie gazowe.

W 1945 kościół został lekko uszkodzony, a 6 lat później został naprawiony. Świątynia obecnie należy do parafii greckokatolickiej.

2.	Opis budynku
-----------	---------------------

Kościół orientowany, gotycki, jednonawowy,

Posadowiony na planie wydłużonego prostokąta, od strony wschodniej zamkniętego trójbocznie. Od strony wschodniej zakrystia na planie kwadratu, od północnej kruchta, na planie prostokątnym, dłuższym bokiem przylegająca do ściany.

Bryła kościoła to prosta forma geometryczna.

Brak rozbudowanych podziałów architektonicznych i dekoracji rzeźbiarskich i zachowanych witraży.

Kościół zbudowany z cegły, posadowiony na fundamentach z głazów granitowych. Ściany okołofundamentowe reperowane zaprawą cementową.

Okna ze wstawionymi ramami metalowymi wypełnionymi matowanymi szybami. Część z nich zrekonstruowana, dotyczy to prezbiterium

2.1.	Elewacja zachodnia
-------------	---------------------------

Jako główna jest najbardziej reprezentacyjna. Wejście główne przez portal gotycki uskokowy zakończony ostrołukowo. Flankują go dwie ostrołukowe blendy. Lewa blenda to boczne wejście, ze schodami.

Szczyt trójkątny podzielony blendami z małymi okienkami. Profilowane lizeny przechodzą w sterczynki. Okienka umieszczone w dwóch rzędach w ostrołukowych otworach, profilowanych, uskokowych. Dolny pas to cztery okna, górny pas to dwa okna pośrodku, zewnętrzne wnęki są ślepe – pokryte tynkiem.

Szczyt wieńczy sygnaturka wybudowana w 1896.

Elewację dzieli poziomy pas tynkowany z napisem GLORIA TIBI TRINITAS

Drzwi dwuskrzydłowe, pokryte warstwami farby olejnej.

2.2. Elewacja północna

Podzielona przez dostawioną kruchtę. Po jej bokach widoczne są po trzy okna. Ostanie okno od wschodu umieszczone jest w załamaniu muru ściany wschodniej. Okna wysokie, zwieńczone ostrołukowo, z ramami metalowymi i matowymi szybami.

Ściany boczne uskoków okiennych pokryte pobiałą.

Kruchta z wejściem od północy, z okienkiem półkolistym nad wejściem. Otwór wejściowy prostokątny, drzwi dwuskrzydłowe,

Pomiędzy oknem pierwszym i drugim od strony wschodniej, znajduje się prostokątna wnęka wypełniona tynkiem

2.3. Elewacja wschodnia

Trójbocznie zamknięte prezbiterium. Dwa ostrołukowe okna flankują dobudowaną zakrystię. Ściany jej otynkowane, Od północy prostokątne, jednoskrzydłowe drzwi wejściowe, W ścianie wschodniej umieszczono dwa okna nakryte płaskim łukiem a od południa zaś jedno.

2.4. Elewacja południowa

Zbliżona w swoich założeniach do elewacji północnej. Na osi kruchty widoczna wnęka zamknięta półłukiem, zamurowana z pobiałą. Prawdopodobnie dawne wejście boczne, o czym świadczą badania polichromii przeprowadzone wewnątrz kościoła. Obok, od zachodu mała szkarpa o wysokości wejścia. Za czwartym oknem, wnęka prostokątna,

3. Stan zachowania, przyczyny zniszczeń

Zasadniczym czynnikiem niszczącym mury jest woda. Stanowi ona źródło zasolenia, sprzyja zakażeniom mikroorganizmami, umożliwia wzrost mchów i porostów oraz działa mechanicznie. Po przeprowadzeniu odwodnienia oraz założeniu rynien procesy zostały zahamowane. Usunięto cementową opaskę ze ścian i przylegające bezpośrednio do ścian betonowe chodniki. Pozostały liczne naprawy zaprawą cementową.

Wykruszają się i odpadają wewnętrzne tynki, wraz z nimi osypują się cegły i spoiny.

Woda gruntowa podciągana kapilarnie, przenosi sole rozpuszczalne w wodzie. Powodują one poważną korozję ścian. Cementowy pas wokół całego budynku stanowił barierę utrudniającą tzw. „oddychanie” muru. Woda przenikając do cegieł, osadzała sole. Ułatwiały jej to uszkodzenia i szpary. Zamarzając uszkadzała mechanicznie wewnętrzną strukturę cegły. Związane jest to ze zwiększeniem objętości wody wraz z obniżeniem temperatury poniżej 4°C. Wielokrotnie powtarzający się proces, uszkadza materiały budowlane.

Procesy te są cykliczne, powtarzają się wczesną wiosną i późną jesienią. Lekkie zimy, ze zmiennymi temperaturami intensyfikują niszczące procesy.

Istotne też jest czysto mechaniczne działanie wody. Ściekając na występy murów powoduje wymywanie zapraw i cegieł.

Częste mgły i opady ułatwiają wnikanie w mury skraplającej się wody. Zawiera ona rozpuszczone tlenki kwasowe z atmosfery i umożliwia reakcje chemiczne zwiększając stężenie roztworów soli. Dodatkowo następuje rozpuszczenie soli obecnych już w ścianach.

Wnikająca woda transportuje sole z głębszych partii schnącego muru ku jego powierzchni, gdzie następuje ich krystalizacja. Do utrzymania stałego zawilgocenia murów, oprócz wody podciąganej z gruntu, opadów deszczowych i mgieł, przyczyniły się uszkodzone lub źle założone rynny w przeszłości.

Skutki wspomnianych procesów obserwować można we wszystkich częściach murów zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz kościoła.

Czynnikiem najbardziej wpływającym na niszczenie murów wraz z ich detalami są sole rozpuszczalne w wodzie.

Ich źródłem jest woda podciągana kapilarnie, z opadów deszczowych oraz skraplająca się z mgieł. Cementowe zaprawy stanowiące spoiny oraz liczne łaty cementowe zwiększają ilość oraz rodzaj soli.

Niektóre sole w środowisku wodnym hydrolizują. Następuje zmiana odczynu roztworu na lekko kwaśny lub lekko zasadowy, doprowadzając do rozkładu spoina wapiennego oraz rozpuszczania minerałów ilastych.

Niszczące działanie soli rozpuszczalnych w wodzie spowodowane jest ich krystalizacją. Odparowująca woda z powierzchni materiału porowatego, prowadzi do krystalizacji soli. O przebiegającym procesie świadczą wykwity na powierzchni murów. Powstałe kryształy soli mechanicznie niszczą porowatą strukturę muru. Hydratacja soli ma podobny przebieg. Uwodnione kryształy mają również zwiększoną objętość.

Wzrost objętości soli uwalniających się i hydrolizujących oraz cykliczność tych procesów powoduje znaczne osłabienie wewnętrzne porowatej struktury muru, co objawia się pudrowaniem powierzchni, wypadaniem elementów murów, odspojeniem i złuszczeniami ich części przypowierzchniowych. Szczególne ich nagromadzenie występuje w otoczeniu bezpośrednim łat cementowo-wapiennych. Widoczne są również wykruszenia – pęknięcia i szpary w otoczeniu wykwitów soli. W podobnym stanie są spoiny.

Kolejnym istotnym czynnikiem niszczącym mury obiektu są mikroorganizmy. Źródłem zakażającym mury jest głównie woda gruntowa. Podciągana kapilarnie transportuje oprócz soli, bakterie, glony oraz inne drobnoustroje.

Wokół rynien, przy fundamentach oraz na linii podciągania kapilarnego widoczny jest ich silny wzrost, zwłaszcza jesienią i wiosną.

Obecne w warstwach przypowierzchniowych drobnoustroje powodują uszkodzenia tych miejsc oraz zakażenia coraz głębszych fragmentów.

Oddziaływanie chemiczne drobnoustrojów polega na wytwarzaniu w procesach metabolicznych słabych kwasów. Powodują one rozpuszczanie węglanu wapiennego zapraw oraz tynków i części ilastych cegieł. Są to procesy stałe i ciągłe.

Rozwijające się glony i porosty mechanicznie rozsadzają pory przypowierzchniowe. Widoczne są rozkruszenia i złuszczenia powierzchni materiałów budowlanych.

Sama obecność mikroorganizmów zwiększa wilgotność murów, a więc umożliwia stałe działanie niszczące soli rozpuszczalnych w wodzie.

4.	Wnioski
-----------	----------------

Z przedstawionej analizy zniszczeń i inwentaryzacji rysunkowo – fotograficznej wynika, że głównym czynnikiem niszczącym jest woda. Jej działanie destrukcyjne prowadzi powoli do niszczenia świątyni i jej wyposażenia. Dotyczy to zniszczeń zewnętrznych (wymycie cegły i spoin) jak i wewnętrznych (konstrukcja dachów, stan spójności tynków wewnętrznych, zagrzybienia.)

Dostęp wody ułatwiał bardzo zły stan techniczny pokrycia dachowego, obecność betonowej opaski na ścianach i wokół ścian.

Konieczne jest zahamowanie procesów dezintegracji powierzchni muru ceglanego i opracowanie estetyczne fasady zachodniej.

5.	Oczekiwane efekty planowanych prac
-----------	---

Celem planowanych prac konserwatorskich jest przywrócenie obiektowi zabytkowemu jego wartości historycznych, estetycznych i technicznych poprzez usunięcie przyczyn i skutków niszczenia.

Poprawa stanu technicznego muru ceglanego pozwoli na zachowanie tak istotnego w krajobrazie miasta zabytku. Wzmocnienie poszczególnych partii zapobiegnie dalszej degradacji i jednocześnie zapewni bezpieczeństwo osób przebywających w pobliżu budynku. Kościół znajduje się w centrum Braniewa, przy ruchliwej ulicy.

Celem naszym i obowiązkiem jest wykonanie zabiegów konserwatorskich zgodnie ze sztuką konserwatorską, na poziomie spełniającym ogólnie przyjęte zasady techniczne i estetyczne.

Wybór metod i środków do konserwacji powinien być dokonany zgodnie z wiedzą konserwatorską i w oparciu o badania, próby i doświadczenie zespołu.

Zasada, którą należy się kierować to konserwacja istniejących elementów. Każda wymiana materiałów budowlanych powoduje utratę walorów autentyczności. Przyspiesza również niszczenie pozostałych, gdyż nowe różnią się własnościami. Są najczęściej mniej porowate, o większej wytrzymałości mechanicznej. Stanowią one barierę dla wody utrudniając jej odparowywanie. Wskutek tego odparowanie i wysychanie soli następuje w materiale oryginalnym uszkadzając go.

Z tego powodu wyboru metod środków do konserwacji, należy dokonywać w oparciu o wiedzę i doświadczenie konserwatora stosując materiały posiadające odpowiednie certyfikaty.

6.	Zakres prac
6.1.	Proponowany tok postępowania konserwatorskiego

Celem prac konserwatorskich jest przywrócenie obiektowi zabytkowemu jego wartości historycznych, estetycznych i technicznych poprzez usunięcie przyczyn i skutków niszczenia.

Celem naszym i obowiązkiem jest wykonanie zabiegów konserwatorskich zgodnie ze sztuką konserwatorską, na poziomie spełniającym ogólnie przyjęte zasady techniczne i estetyczne.

Wybór metod i środków do konserwacji powinien być dokonany zgodnie z wiedzą konserwatorską i w oparciu o badania, próby i doświadczenie zespołu.

Zasada, którą należy się kierować to konserwacja istniejących elementów. Każda wymiana materiałów budowlanych powoduje utratę walorów autentyczności. Przyspiesza również niszczenie pozostałych, gdyż nowe różnią się własnościami. Są najczęściej mniej porowate, o większej wytrzymałości mechanicznej. Stanowią one barierę dla wody utrudniając jej odparowywanie. Wskutek tego odparowanie i wysychanie soli następuje w materiale oryginalnym uszkadzając go.

Z tego powodu wyboru metod środków do konserwacji, należy dokonywać w oparciu o wiedzę i doświadczenie konserwatora .

6.2.	Konserwacja ścian
-------------	--------------------------

Istotnym problemem jest ustalenie zakresu prac odtworzeniowych. Proponuję ograniczenie koniecznych prac do prac przywracających wartości estetyczne obiektu.

Najistotniejszym celem jest zahamowanie procesów destrukcyjnych.

7.	Zakres prac i technologia
-----------	----------------------------------

1. Usunięcie glonów i pleśni na zewnątrz w partii przyziemia dezynfekcja

Przed przystąpieniem do usuwania zagrzybienia, pleśni i porostów wewnątrz obiektu, w miejscach szczególnie zawilgoconych i zainfekowanych biologicznie, należy usunąć zaatakowane tynki cementowe.

Przy wyborze środka dezynfekującego kierować się należy skutecznością, trwałością, brakiem szkodliwego działania na strukturę obiektu. Istotny jest krótki czas karencji po zastosowaniu danego środka, gdyż jest to obiekt użyteczności publicznej.

Godnym polecenia jest środek Lichenichida 246 produkcji Brescami, Włochy. Jest aktywny w stosunku do glonów, porostów i grzybów. Nie powoduje zabielen powierzchni i jego działanie fungistatyczne i biobójcze, jest bardzo skuteczny. Optymalne stężenie 1,5% w alkoholu etylowym.

Zastosować można Adolit M

2. Wzmacnianie pudrujących się spoin i cegieł.

Steinfestiger OH pozwoli na odzyskanie przez spoiny ich własności technicznych.

Wprowadzić go należy do pełnego wysycenia za pomocą pędzli.

3. Usunięcie licznych przemurowań i łat cementowych muru ponowna dezynfekcja miejsc zakażonych

4. Wykucie spoin cementowych, cementowo-wapiennych.

5. Wzmacnianie wstępne odsalanych, zdeintegrowanych partii murów.

6. Oczyszczanie powierzchni elewacji.

Rodzaj nawarstwień i ich charakter pozwala na wykorzystanie nieagresywnych metod czyszczenia lica ceglanego. Podstawowym zabiegiem będzie umycie muru wraz z doczyszczaniem mechanicznym delikatnymi narzędziami.

7. Odsalanie obiektu.

Trudno jest usunąć wszystkie sole obecne w murze, możliwe jest zmniejszenie ich ilości, zwłaszcza w zewnętrznej warstwie grubości około 10cm . Zastosować należy metodę migracji soli do rozkruszonego środowiska.

Do okładów wykorzystać można bentonit. Jego plastyczność, tiksotropowość umożliwiają łatwe nakładanie na odsalaną powierzchnię. Charakteryzują się dobrą adhezją do podłoża, nie pozostawiając zabrudzeń na powierzchni, a co najważniejsze jest efektywny. Najlepsze wyniki dają okłady z bentonitu modyfikowanym piaskiem 1:6.

Zastosować można gotowe kompresy odsalające Funcosil Ent-Salzugs Kompresse firmy Remmers. Dotyczy to partii muru przyziemia, pod opaską cementową.

8. Wypełnienie pęknięć , szpar i szczelin

Duże szczeliny wypełnione mogą być zaprawą do iniekcji Aida Bohrloch

Suspension firmy Remmers lub też preparatem iniekcyjnym na bazie żywicy epoksydowej Viscacid Epoxi Injektion Shartz 100 Remmers.

Mniejsze szczeliny wypełnić można zaprawą iniekcyjną na bazie wapna trasowanego lub homogenizowanego np. firmy Sopro lub Deitermann.

9. Wypełnianie ubytków w murze:

Duże braki w murze wypełnione powinny być wstawkami nowych cegieł z zastosowaniem wążka otoczenia, szpary i ubytki w cegle gotowymi dopasowanymi do cegły wypełniaczami typu mineros np. firmy Keim, Tubag, Remmers.

Zaprawy na bazie wapna trasowanego lub homogenizowanego o składzie opracowanym w oparciu o badania składu stanowić będą wypełnienie spoin, pozwolą na założenie nowych fug o odpowiednich parametrach.

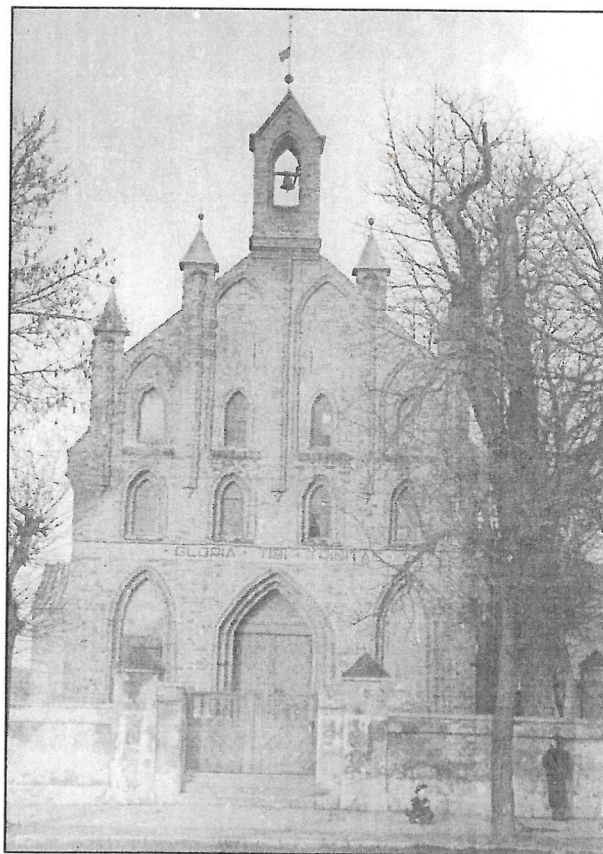
10. Scalenie kolorystyczne całości.

Scalenie kolorystyczne poszczególnych partii murów wykonać można za pomocą farb laserunkowych firmy STO ISPO lub Funcosil Lasur. Zabieg należy ograniczyć do niezbędnego minimum.

11. Hydrofobizacja całości murów.

Zabieg ten ma na celu zabezpieczenie powierzchni murów przed działaniem wody opadowej i mgieł. Zmniejsza zawilgocenie murów i jednocześnie zwiększa odporność na zabrudzenia.

Hydrofobizację wykonuje się gotowymi preparatami, ściśle przestrzegając zaleceń producenta związanych z wymaganiami temperaturowymi, stężeń oraz wilgotności środowiska. Polecić można roztwory typu Funcosil SNL firmy Remmers.

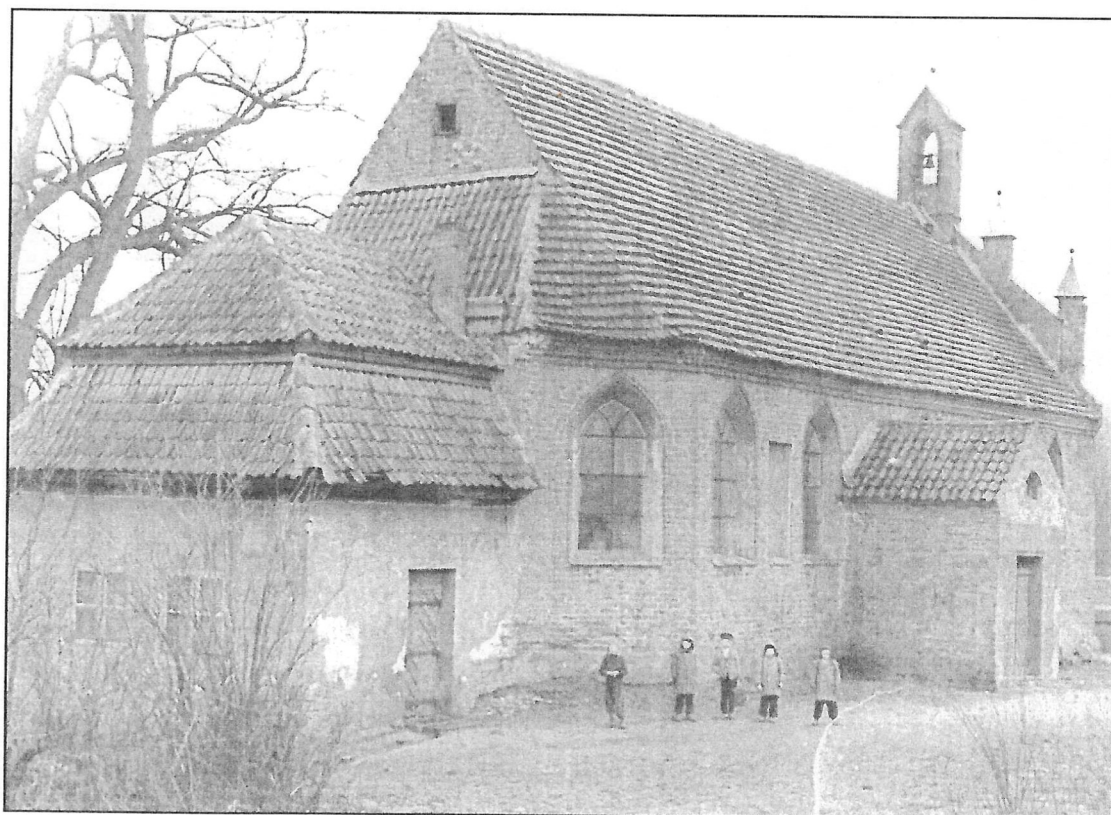

Handwritten signature: Jwał m

Fot. 1. Cerkiew p.w. Świętej Trójcy w Braniewie. Fot. archiwalne, okres międzywojenny.

Fot. 2. Cerkiew p.w. Świętej Trójcy w Braniewie. Fot. archiwalne, lata pięćdziesiąte XX w.

Fot. 3. Cerkiew p.w. Świętej Trójcy w Braniewie. Fot. archiwalne, lata pięćdziesiąte XX w.

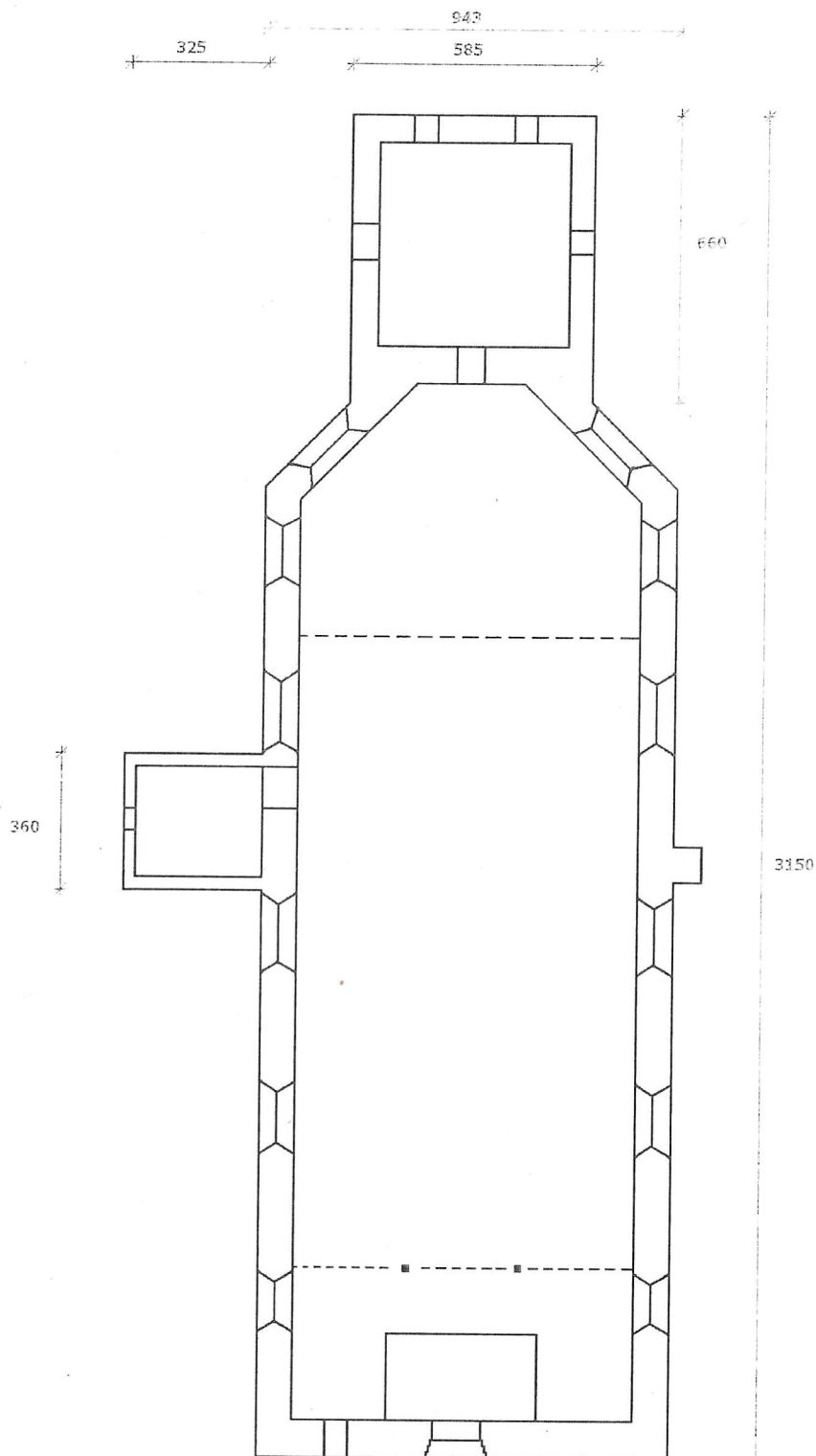
Fot. 4. Cerkiew p.w. Świętej Trójcy w Braniewie. Elewacja zachodnia, widok współczesny.

Fot. 5. Cerkiew p.w. Świętej Trójcy w Braniewie. Widok od strony północno wschodniej, widok współczesny

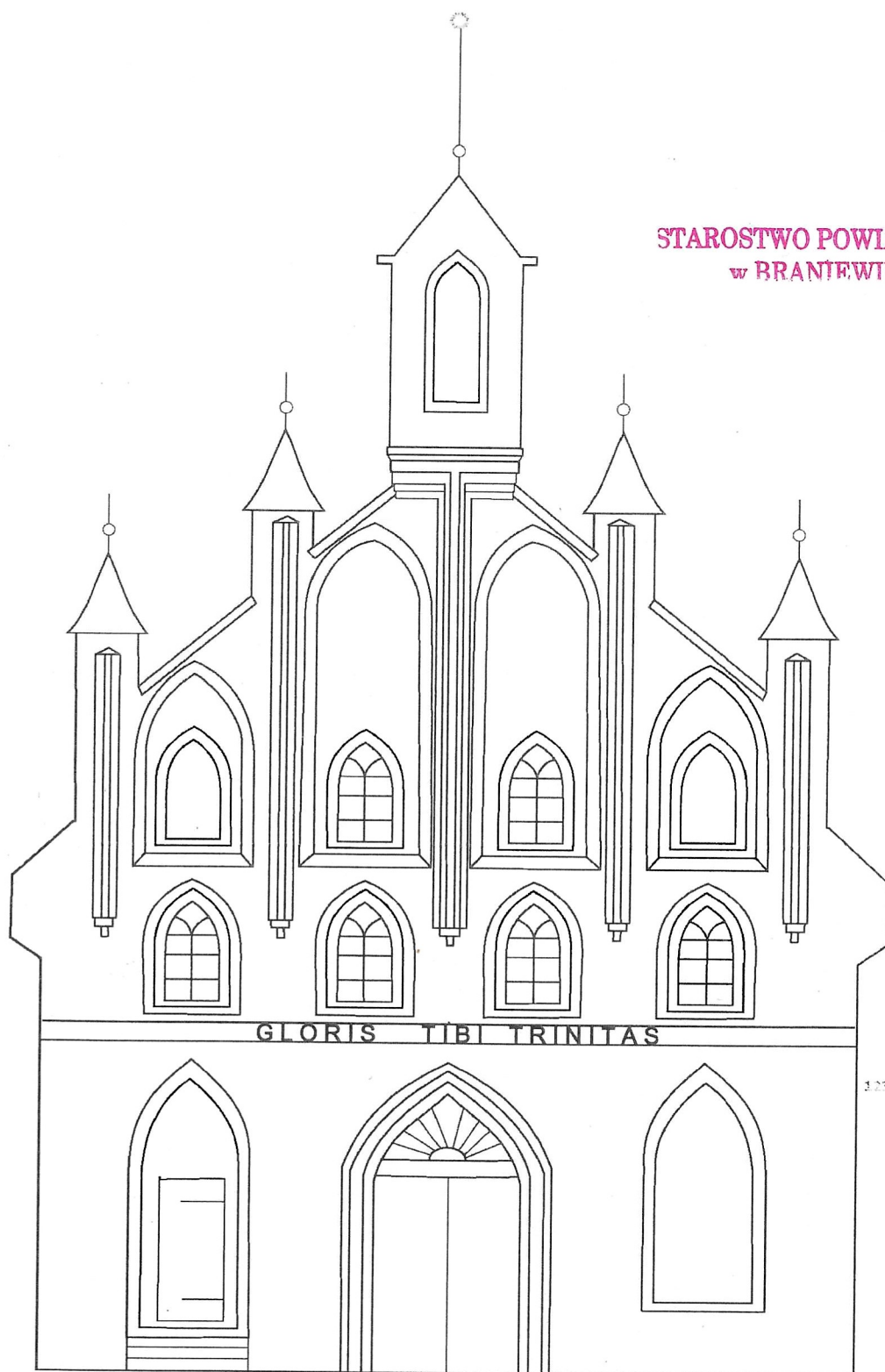

Fot. 6. Cerkiew p.w. Świętej Trójcy w Braniewie. Widok od strony północno zachodniej, widok współczesny.

Nazwa inwestycji	Stan zachowania ścian cerkwi p.w. Świętej Trójcy w Braniewie, technologia prac konserwatorskich	Rys. nr 1
Tytuł rysunku	Rzut przyziemia	
Inwestor	Parafia greckokatolicka p.w. Świętej Trójcy w Braniewie	14-500 Braniewo ul. Moniuszki 14/3
Wykonała	mgr szt. Ewa Pytel dyplomowany konserwator dzieł sztuki	<i>[Signature]</i>

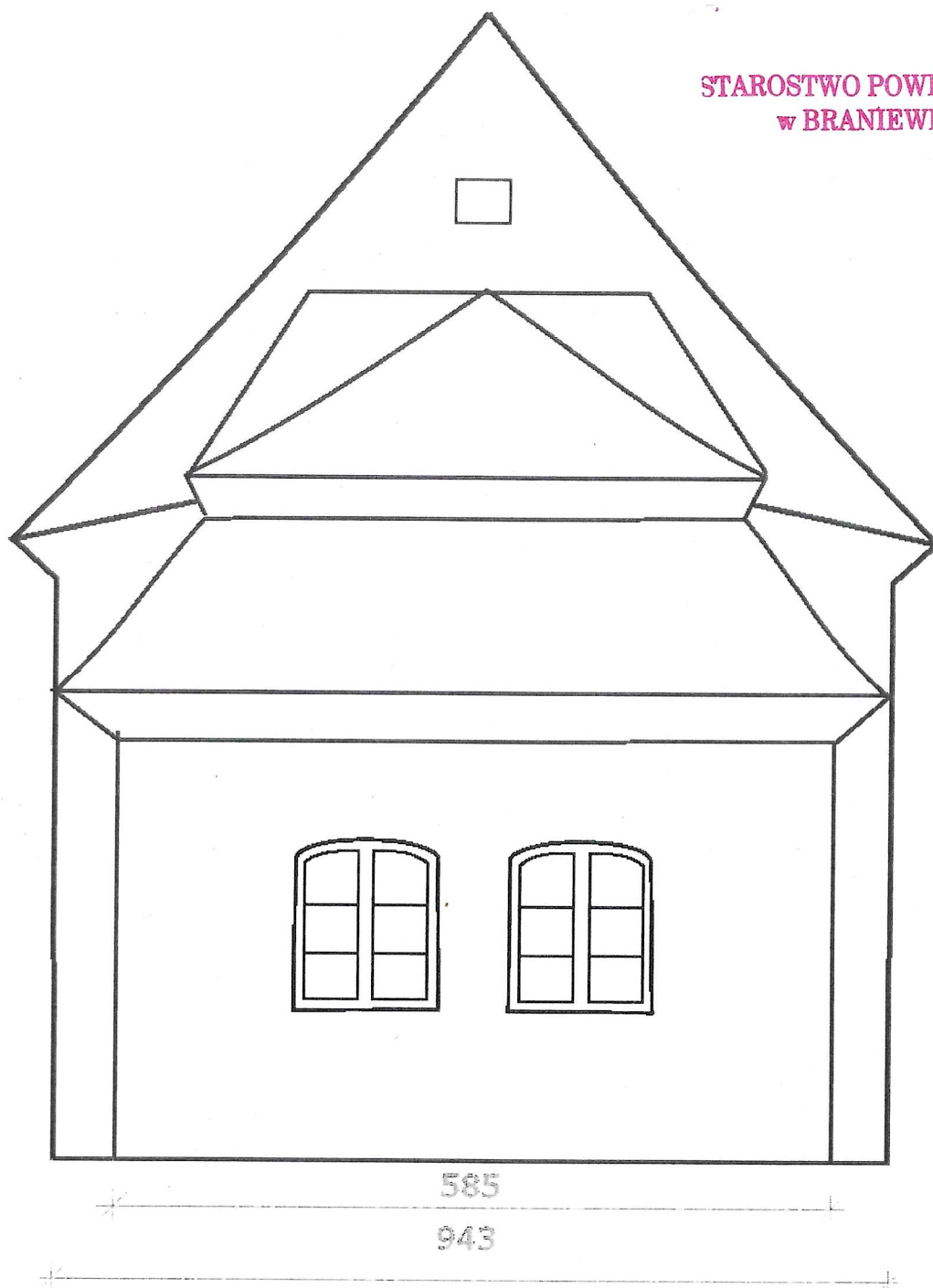
STAROSTWO POWIATOWE
w BRANIEWIE

943

Nazwa inwestycji	Stan zachowania ścian cerkwi p.w. Świętej Trójcy w Braniewie, technologia prac konserwatorskich	Rys. nr 2
Tytuł rysunku	Elewacja zachodnia	
Inwestor	Parafia greckokatolicka p.w. Świętej Trójcy w Braniewie	14-500 Braniewo ul. Moniuszki 14/3
Wykonała	mgr szt. Ewa Pytel dyplomowany konserwator dzieł sztuki	<i>[Signature]</i>

STAROSTWO POWIATOWE
w BRANIEWIE

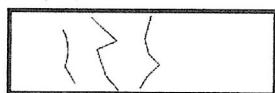

Nazwa inwestycji	Stan zachowania ścian cerkwi p.w. Świętej Trójcy w Braniewie, technologia prac konserwatorskich	Rys. nr 3
Tytuł rysunku	Elewacja wschodnia	
Inwestor	Parafia greckokatolicka p.w. Świętej Trójcy w Braniewie	14-500 Braniewo ul. Moniuszki 14/3
Wykonała	mgr szt. Ewa Pytel dyplomowany konserwator dzieł sztuki	<i>[Signature]</i>

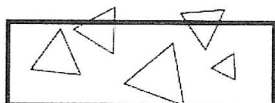
Szkic inwentaryzacyjny zniszczeń elewacji

STAROSTWO POWIATOWE
w BRANIEWIE

LEGENDA

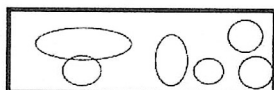
pęknięcia

łaty i opaski cementowe

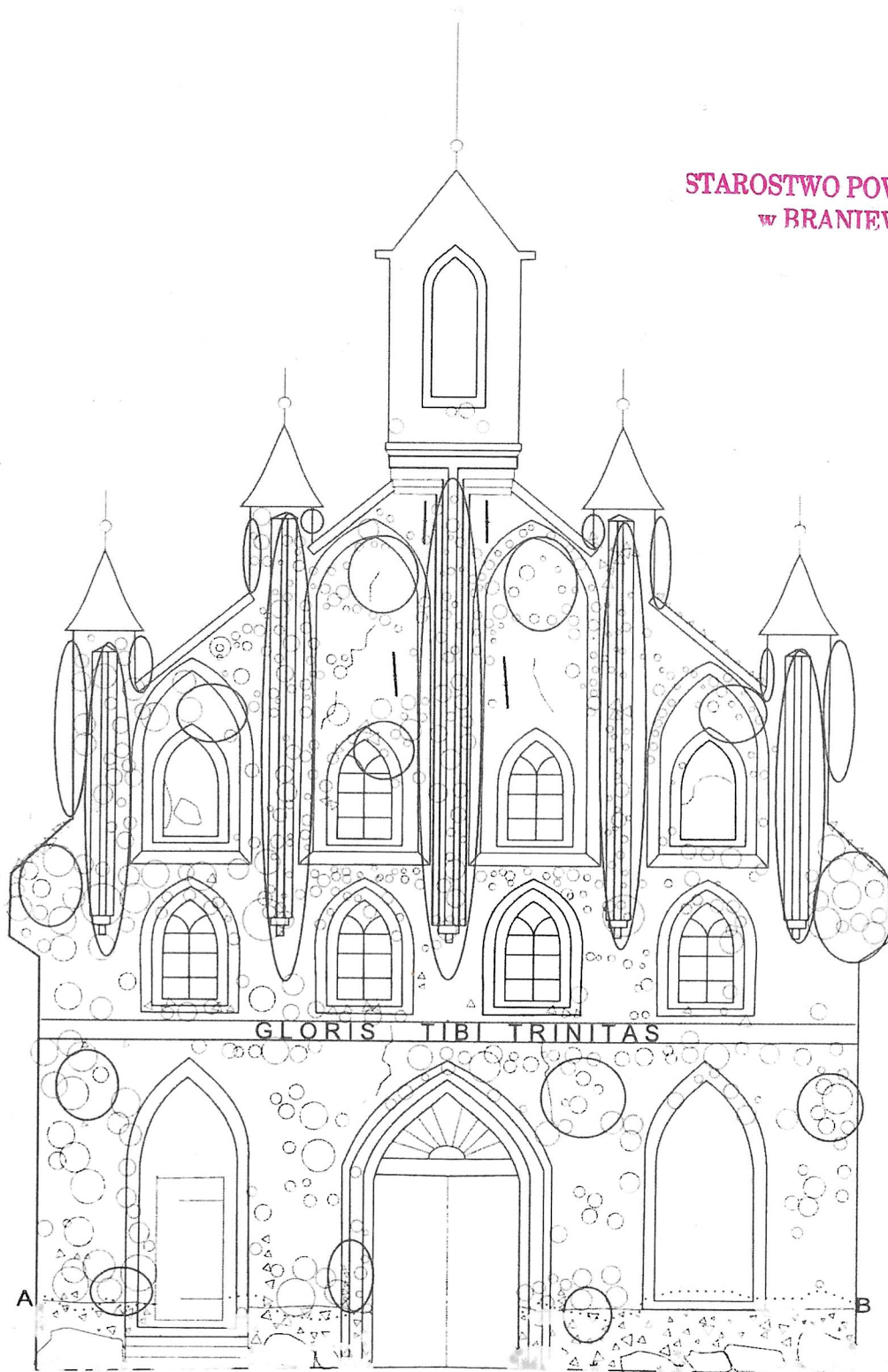
glony, porosty

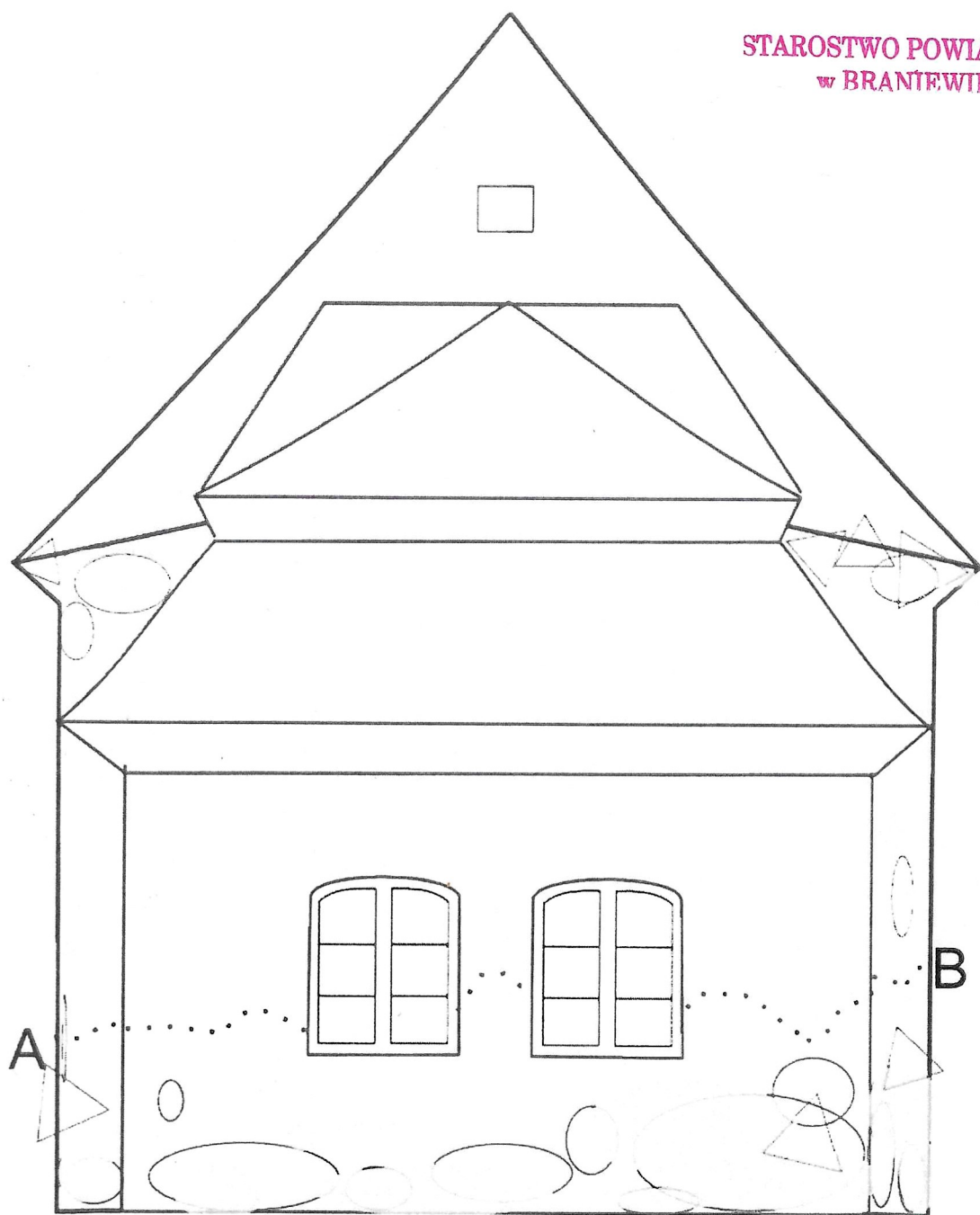
ubytki

A B

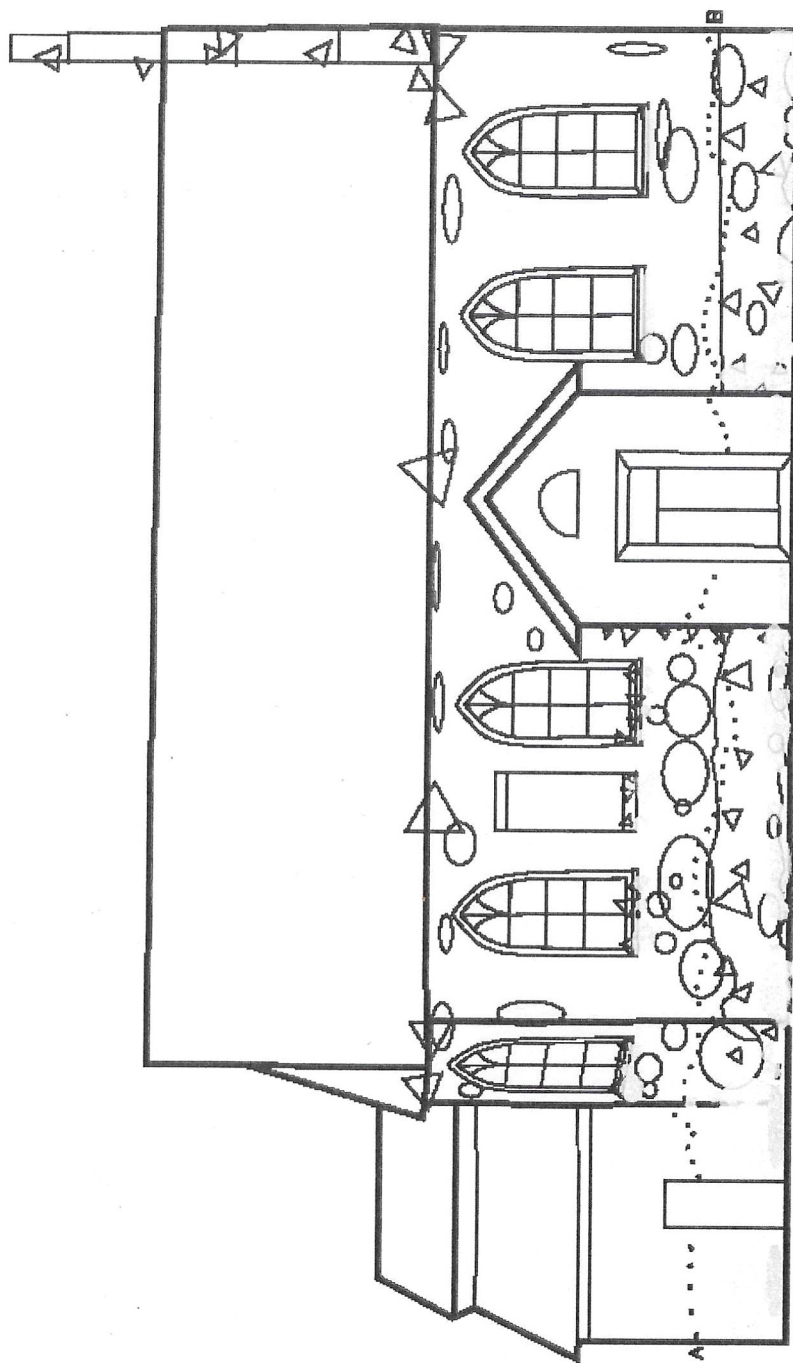
granica podciągania wody

STAROSTWO POWIATOWE
w BRANIEWIE

Nazwa inwestycji	Stan zachowania ścian cerkwi p.w. Świętej Trójcy w Braniewie, technologia prac konserwatorskich	Rys. nr 4
Tytuł rysunku	Elewacja zachodnia uszkodzenia elewacji	
Inwestor	Parafia greckokatolicka p.w. Świętej Trójcy w Braniewie	14-500 Braniewo ul. Moniuszki 14/3
Wykonała	mgr szt. Ewa Pytel dyplomowany konserwator dzieł sztuki	

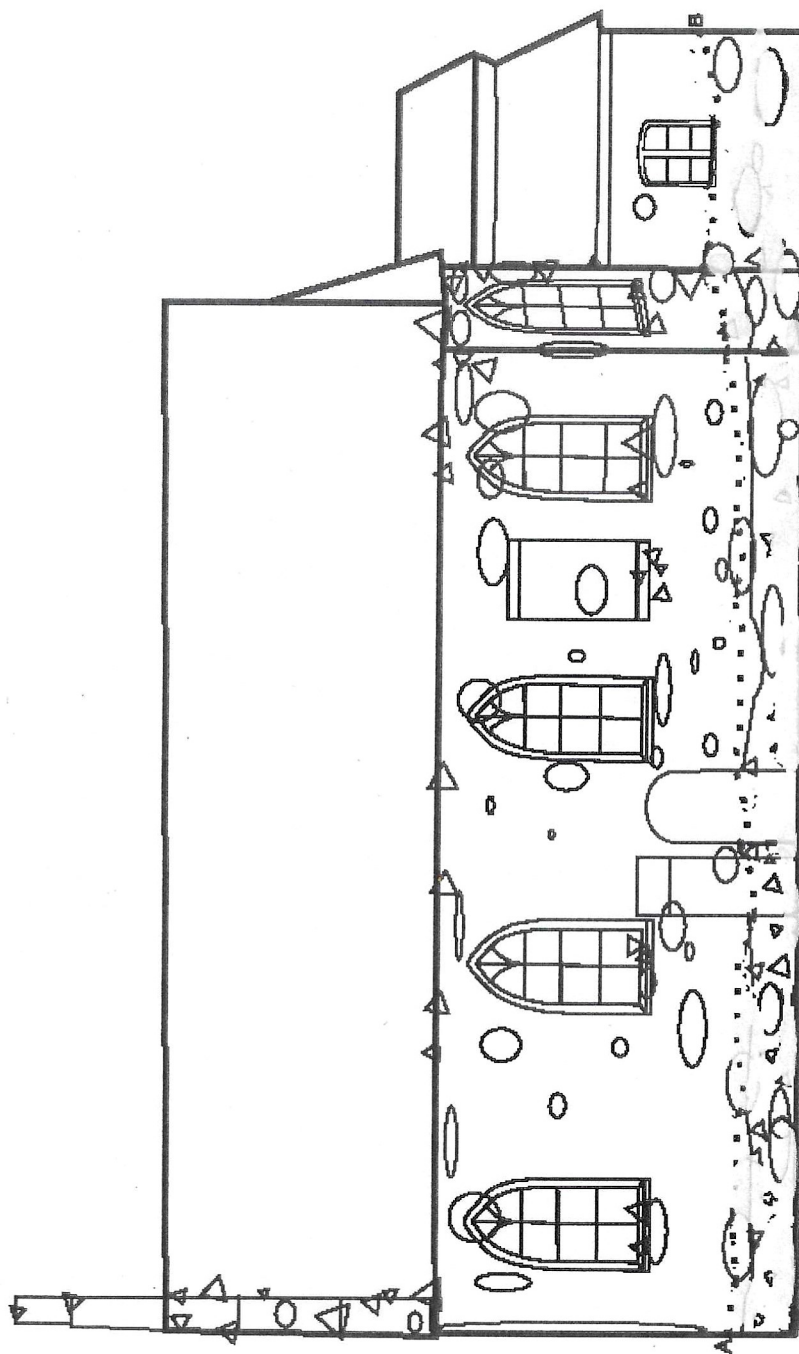
STAROSTWO POWIATOWE
w BRANIEWIE

Nazwa inwestycji	Stan zachowania ścian cerkwi p.w. Świętej Trójcy w Braniewie, technologia prac konserwatorskich	Rys. nr 5
Tytuł rysunku	Elewacja wschodnia, uszkodzenia elewacji	
Inwestor	Parafia greckokatolicka p.w. Świętej Trójcy w Braniewie	14-500 Braniewo ul. Moniuszki 14/3
Wykonała	mgr szt. Ewa Pytel dyplomowany konserwator dzieł sztuki	

Nazwa inwestycji	Stan zachowania ścian cerkwi p.w. Świętej Trójcy w Braniewie, technologia prac konserwatorskich	Rys. nr 6
Tytuł rysunku	Elewacja północna, uszkodzenia elewacji	
Inwestor	Parafia greckokatolicka p.w. Świętej Trójcy w Braniewie	14-500 Braniewo ul. Moniuszki 14/3
Wykonała	mgr szt. Ewa Pytel dyplomowany konserwator dzieł sztuki	

STAROSTWO POWIATOWE
w BRANIEWIE

Nazwa inwestycji	Stan zachowania ścian cerkwi p.w. Świętej Trójcy w Braniewie, technologia prac konserwatorskich	Rys. nr 7
Tytuł rysunku	Elewacja południowa, uszkodzenia elewacji	
Inwestor	Parafia greckokatolicka p.w. Świętej Trójcy w Braniewie	14-500 Braniewo ul. Moniuszki 14/3
Wykonała	mgr szt. Ewa Pytel dyplomowany konserwator dzieł sztuki	

TECHN. BUD. Jarosław Graban
82-200 Malbork
ul. Sienkiewicza 44/3

Malbork dn. 6 maja 2024 r.

STAROSTWO POWIATOWE
w BRANIEWIE

Oświadczenie projektanta dotyczące możliwości podłączenia obiektu
budowlanego do istniejącej sieci ciepłowniczej, w związku ze złożonym
wnioskiem o pozwolenie na budowę

dla

Parafii greckokatolickiej p.w. Świętej Trójcy w Braniewie

Nazwa zamierzenia budowlanego:

KONSERWACJA LICA ŚCIAN cerkwi p.w. Świętej Trójcy w Braniewie
w miejscowości Braniewo ul. Kościuszki 11

Zgodnie z art. 33 ust. 2 pkt. 10 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, oświadczam pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – kodeks karny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1950 i 2128), że w przedmiotowej sprawie **brak jest możliwości** podłączenia projektowanego obiektu budowlanego do istniejącej sieci ciepłowniczej, zgodnie z warunkami określonymi w art. 7b ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 755 z późn. Zmianami).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

JAROSŁAW GRABAN
TECHNIK BUDOWNICTWA
opr. bud. Nr 1319/EL/08